

frem – og alle disse muligheder bør selvsagt udnyttes.

Fra EU-side har både det foregående og det nuværende formandskab skærpet tonen over for såvel israelerne som palæstinenserne, hvad angår menneskerettighedskrænkelser. Den 18. december sidste år demarcherede EU over for den israelske regering. Man påpegede her den israelske regerings manglende overholdelse af de internationale torturkonventioner. Endvidere er EU's overvågning af menneskerettighedssituationen blevet forstærket. Regeringen er overbevist om, at den kritiske holdning, som EU i disse sammenhænge lægger for dagen, gør indtryk på de israelske myndigheder. Det kommer bl.a. frem i de forsøg, man fra israelsk side gør på at forklare baggrunden for f.eks. anvendelsen af »moderat fysisk pres«. Argumentet er her den såkaldte »tikkende bombe-situation«. Med andre ord, at den pågældende har en viden, som kan være med til at forhindre terrorhandlinger og dermed uskyldiges død, og at man på den baggrund bør kunne anvende »moderat fysisk pres«, i den israelske argumentation, for at få oplysningerne frem. Det vil sige f.eks. at ryste folk voldsomt, at berøve dem søvn eller at placere dem i smertefulde stillinger.

FN's torturkomité har gjort det klart, at afhøringsmetoder som de ovennævnte er og bliver helt uacceptable. Ifølge FN's Torturkonvention, som Israel har tiltrådt, er der ingen situationer – hverken krigstilstand, trusler om krig, intern politisk ustabilitet eller andre former for nødretstilstande – som kan retfærdiggøre tortur. Israels svar er, at »moderat fysisk pres« ikke er tortur i torturkonventionens forstand. Det synspunkt står Israel alene med i kredsen af lande, som Israel ellers normalt sammenlignes med.

Konkrete sager forelægges ofte for den israelske højesteret, der her optræder som første og sidste instans. Det vil sige, at borgere – israelere såvel som palæstinensere i de besatte områder – principielt kan gå til højesteret med sådanne sager. Altså uden om det normale system, hvorefter en sag begynder ved lavere retsinstanser. Forelagt sådanne sager afsiger højesteret i de fleste tilfælde en midlertidig kendelse om stop for det »fysiske pres«, mens sagen pågår. Højesteret vurderer herefter sikkerhedstjenestens bevismateriale, før den afsiger en endelig kendelse. Der er ofte tale om fortrolige oplysninger, der ikke kommer til offentlighedens kundskab.

En række menneskerettighedsorganisationer peger på, at argumentet om »den tikkende bombe« meget ofte er uden hold i virkeligheden. At det kun er få tilfælde, der rent faktisk kan forklares med, at den pågældende var i besiddelse af oplysninger, som det var afgørende at få fremskaffet hurtigt. Når en person f.eks. har siddet fængslet i to måneder, før han afhøres under »moderat fysisk pres«, kan man nok også sætte spørgsmålstegn ved en sådan forklaring.

Det kan endvidere nævnes, at de israelske myndigheder forsøger at gribe hurtigt og effektivt ind i de tilfælde, hvor sikkerhedstjenestens medarbejdere eller grænsepolitifolk overtræder de udstedte retningslinjer. Det blev senest set for et par måneder siden, hvor en palæstinensisk video-amatør filmede israelske politifolks overgreb mod en gruppe palæstinensere, der var passeret illegalt ind i Israel. Det er ifølge sagens natur ikke alle sådanne overgreb, der kommer til offentlighedens kendskab – måske kun få. Men det har utvivlsomt en præventiv betydning, at sagerne bringes frem, ofte af israelske eller palæstinensiske menneskerettighedsorganisationer. Og også, at der fra myndighedernes side skrives hurtigt ind heroverfor.

Svaret er derfor sammentrængt: at den danske regering sammen med vore EU-partnere gennem en vedholdende dialog – inden for associeringsaftalens rammer, men også i andre sammenhænge – skal forsøge at holde Israel fast på de samme menneskerettighedsnormer, som Danmark og EU-landene vedkender sig, og som Israel vedkender sig i forhold til israelske borgere. Endvidere at man ikke skal være blinde for at udnytte – og spille på – den interne debat, der finder sted i Israel herom, og som også klart trækker i den rigtige retning.

Det vil naturligvis være naturligt, at regeringen holder Folketinget orienteret om dette spørgsmål i forbindelse med regeringens løbende generelle tilbagemeldinger til Folketinget og udvalgene – blandt andet i forbindelse med rådsmøder – vedr. udviklingen i Mellemøsten. Dette vil primært være i sammenhæng med rapportering om Barcelona-processens udvikling.

Spørgsmål B.7.A. 3):

Hvordan fortolkes bestemmelsen i artikel 76, litra a, om, at aftalen ikke forhindrer en af